Neuvotteleva virkamies Susanna Grimm-Vikman
Valmiusjohtaja Pekka Tulokas

Valtiovarainvaliokunnan Kunta- ja hyvinvointijaosto
Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2026 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi
HE 1/2026 vp

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN PÄÄLUOKKAA 33

Hallituksen esityksessä vuoden 2025 ensimmäiseksi lisätalousarvioksi on STM:n toimialan osalta huomioitu kaksi teknisluonteista ehdotusta, joilla kummallakaan ei ole määrärahaa lisäävää vaikutusta.

Puolustusvoimien terveydenhuollon toimeenpano

Sosiaali- ja terveysministeriön ensimmäinen ehdotus liittyy puolustusvoimien terveydenhuollon toimeenpanoon, jota varten ministeriö on saanut määrärahaa 104,3 milj. euroa vuoden 2025 kolmannessa lisätalousarviossa sekä 7,5 milj. euroa vuoden 2026 talousarviossa.

Ministeriö ehdottaa 200 000 euron siirtämistä momentilta 33.60.38, valtion korvaus Puolustusvoimien terveydenhuollon valmiuden ja varautumisen kustannuksiin sosiaali- ja No oli terveysministeriön toimintamenomomentille 33.01.01 sekä 300 000 euron siirtämistä momentilta 33.60.38 Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenomomentille 33.03.04 Puolustusvoimien terveydenhuollon toimeenpanoon. Nettona esitys ei edellytä lisämäärärahaa.

Siviiliterveydenhuolto muodostaa yhdessä Puolustusvoimien kanssa kansallisen lääkintähuollon järjestelmän, jossa siviiliterveydenhuollolla on vastuu toiminnasta alkuvaiheen potilasevakuointien jälkeen. Siviiliterveydenhuollon järjestelmä on siten toiminnallisesti kytkettävä yhteen Puolustusvoimien ja Pohjois-Atlantin liittokunnan lääkintähuoltojärjestelmien kanssa. Tämän työn ohjaukseen ja toteutukseen tulee saada resursointia ministeriöön, jotta kansallisesti toimiva kokonaisuus saadaan siviiliterveydenhuollon osalta toteutettua. Tarvittava valmiussuunnittelu on sisällöltään uudenlaista, eivätkä hyvinvointialueet pysty ilman vahvaa kansallista ohjausta muodostamaan kokonaisuutta. Maanpuolustuksen kannalta keskeistä lääkintähuollon toimivuutta ei saa vaarantaa.

Valtioneuvosto tekee hyvinvointialueiden terveydenhuoltoa koskevat, salassa pidettävät, päätökset lain sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain 53 b §:n mukaisesti ja korvaa tehtävien kustannukset saman lain 53 c §:n mukaisesti. Hyvinvointialueille päätettävien tehtävien ja rahoituksen valmistelua ja seurantaa varten tulee vahvistaa ministeriön henkilöresurssia, jotta merkittävällä hyvinvointialueille annetulla erillisrahoituksella toteutetaan Puolustusvoimien ja liittokunnan kanssa yhteen sovitettu järjestelmä. Tähän toimintaan liittyy välttämättömänä myös terveydenhuollon henkilöstön koulutuksen ja harjoittelun ohjaus. Kokonaisuutena kansallisella tasolla tarvitaan sosiaali- ja terveysministeriöön kahden henkilötyövuoden lisäys, jotta haastavan kokonaisuuden toimeenpano saadaan turvattua

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos rakentaa ja ylläpitää poikkeusolojen terveydenhuollon tilannekuvajärjestelmää tarkoituksena tukea terveydenhuollon poikkeusolojen valmiussuunnittelua Puolustusvoimien tukemiseksi. Järjestelmää tarvitaan terveydenhuollon ja Puolustusvoimien lääkintähuollon yhteisen tilannekuvan luomista ja ylläpitoa varten. Tämä edellyttää kahden henkilötyövuoden lisäystä ja järjestelmäkehityksen rahoitusta. Yhteensä tehtävien kustannusten kattamiseksi esitetään 300 000 euroa.

Valtionavustus sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi

Sosiaali- ja terveysministeriön toinen ehdotus koskee momentin 33.60.36, valtionavustus sosiaali- ja terveyspalvelujen turvaamiseksi, perustelujen muuttamista siten, että määrärahaa saa käyttää enintään 1 025 000 euroa (talousarviossa olevan 1 000 000 euron sijaan) valtionavustuksen maksamiseksi Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueiden ruotsinkielisten palvelujen määräaikaiseen kehittämishankkeeseen. Enintään erän korotus aiheutuu eduskunnan tekemästä 25 000 euron lisäyksestä tähän aihekokonaisuuteen valtiovarainvaliokunnan VaVM 29/2025 mukaisesti. Ilman päätösosan muutosta, eduskunnan lisäämää määrärahaa ei voida käyttää, koska kaikki momentin määrärahat ovat enintään eriä.